

Amsterdam-Traktaten indebærer, at der foretages nogle mindre ændringer af visse af *institutionernes rolle* i samarbejdet i søjle 3. Kommissionen får – på lige fod med medlemslandene – initiativret på alle samarbejdsområder i rest søjle 3.

Herudover tildeles EF-Domstolen en lidt større kompetence inden for søjle 3. For det første ved, at Domstolen kan prøve lovligheden af »rammeafgørelser« og »afgørelser i andet øjemed«. For det andet tildeles Domstolen kompetence til at afgøre tvister mellem medlemsstaterne – og i visse tilfælde Kommissionen – vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af søjle 3-retsakter, såfremt Rådet ikke kan blive enig om afgørelsen af tvisten. Endelig kan Domstolen få tildelt kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål fra de enkelte medlemslande. Dette forudsætter imidlertid, at pågældende medlemslande afgiver en erklæring om, at de er indforstået hermed.

Amsterdam-Traktaten indebærer herudover, at Ombudsmandens kompetence udstrækkes til også at vedrøre søjle 3-aktiviteter, og at Europa-Parlamentet får en ændret rolle på nogle områder, samtidigt med at de nationale parlamenters rolle styrkes gennem en opprioritering af COSAC's (Konferencen for Organer med ansvar for EF-anliggender) rolle i samarbejdet.

Schengen

Man har med Amsterdam-Traktaten valgt at indarbejde Schengen-reglerne i EU fra Traktatens ikrafttræden.

Rådet vil fra tidspunktet for Traktatens ikrafttræden med enstemmighed blandt samtlige Schengen-medlemslande, som også er medlemmer af EU, træffe afgørelse om fordelingen af Schengen-reglerne på henholdsvis søjle 1 og søjle 3. Træffes ingen beslutning, placeres Schengen-reglerne i søjle 3.

EU's institutioner træder i stedet for de institutioner, der er oprettet i medfør af Schengen-samarbejdet.

Ud over de særlige regler om den danske særstilling som følge af det danske forbehold er der fastsat særlige regler i Schengen-protokollen for Storbritannien og Irland, som står udenfor samarbejdet.

Der er også fastsat regler, der tager i betragtning, at det er nødvendigt at bevare et særligt forhold til Island og Norge i forbindelse med Schengen-reglernes indpasning i EU.

Protokol om asyl

Amsterdam-Traktaten indebærer, at der knyttes en protokol til Traktaten om behandling af anmodninger om asyl fra borgere i andre EU-medlemslande.

I protokollen påpeges, at medlemslandene bør betragte hinanden som sikre oprindelseslande i forbindelse med asylsager.

Medlemslandene gives dog ret til at behandle andre EU-borgeres ansøgning om asyl i alle tilfælde.

Protokollen vil ikke medføre en ændring af praksis i Danmark, hvor alle asylansøgninger behandles individuelt.

4. Institutionelle anliggender

Institutionerne og udvidelsen

Der er til Amsterdam-Traktaten knyttet en protokol om institutionerne i perspektivet af en udvidelse af Den Europæiske Union.

Det hedder heri, at Kommissionen vil bestå af én person fra hvert medlemsland på tidspunktet for ikrafttrædelsen af den første udvidelse af Unionen. Dette indebærer i praksis, at de store lande skal afgive hver én kommissær.

Denne ændring af Kommissionens sammensætning betinges af, at stemmevægtningen i Rådet samtidigt ændres enten ved en ændring af den relative fordeling af stemmer i Rådet, eller ved at der indføres dobbelt flertal, d.v.s. et flertal af medlemslandenes stemmer som samtidig repræsenterer et antal lande, der tæller et flertal af medlemslandenes befolkninger. Ændringen af stemmevægtningen skal navnlig kompensere de medlemslande, som giver afkald på at have to medlemmer i Kommissionen.

Protokollen indebærer endvidere, at der mindst et år før, medlemstallet i EU overstiger 20, skal indkaldes til en regeringskonference for at foretage en generel revision af reglerne om institutionernes sammensætning og funktionsmåde.

Europa-Parlamentet

Det fastsættes i Amsterdam-Traktaten, at antallet af parlamentsmedlemmer ikke må overstige 700.

Parlamentet skal nu som noget nyt godkende udnævnelsen af Kommissionens formand.

Med henblik på at forenkle beslutningsprocessen i EU ændres Europa-Parlamentets rolle i den lovgivende proces. Den såkaldte samarbejdsprocedure udgår som hovedregel til fordel for proceduren med fælles beslutningstagning. Dette gælder dog ikke for bestemmelser, der vedrører Den Økonomiske og Monetære Union, hvor samarbejdsproceduren opretholdes.

Herudover udvides anvendelsesområdet for proceduren med fælles beslutningstagning til en række andre områder, samtidigt med at proceduren forenkles.